

Kolektor spet Boschev naj dobavitelj za leti 2005 in 2006

Skupina Robert Bosch je 4. julija v Stuttgartu razglasila naj dobavitelje in jim podelila priznanja. Koncern Kolektor je bil tovrstnega prestižnega priznanja v zadnjem desetletju deležen že četrtič.

Priznanje »Naj dobavitelj leta 2005 in 2006« je na slavnostni prireditvi v imenu koncerna Kolektor prevzel predsednik uprave **Stojan Petrič** (tretji z leve). Ob njem je **Klaus Nüssle**, vodja Comtrade-ja, koncernovega prodajnega podjetja v Nemčiji. Boscheva priznanja, ki jih podeljujejo vsako drugo leto, sta podeljevala **dr. Karl Nowak**, izvršni direktor Nabave in Logistike in njegov namestnik **Jörg Vial**, zadolžen za nabavno politiko in strategijo. Priznanja so bila namenjena naj dobaviteljem v petih kategorijah oziroma za pet vrst materialov in komponent. Izmed 9000 dobaviteljev so izbrali 47 podjetij iz 14 držav. Kolektor si je to priznanje priboril kot najboljši v kategoriji oziroma skupini dobaviteljev komponent in mehanskih delov.

Odkar Skupina Robert Bosch od leta 1987 razglašča naj dobavitelje, je bila to že 11 podelitev po vrsti. V zadnjih desetih letih je Bosch koncern Kolektor že štirikrat razglasil za naj dobavitelja. Kolektor samo enkrat ni bil izbran v to prestižno skupino Boschejevih dobaviteljev, odkar po letu 1994 samostojno nastopa na tržišču.

Kolektor v Audijevem Forumu

3

- V Audijskih avtomobilih je v povprečju vgrajenih 40 Kolektorjevih komutatorjev

Poslovanje koncerna Kolektor v prvem polletju 2007

4

- Skupna prodaja koncernovih podjetij je znašala 164 milijonov evrov. Za 18 odstotkov več od prodaje v enakem lanskem obdobju in za 6 odstotkov več od načrtovane.

Kam bo Kolektor odložil žgalniške ostanke?

9

- Na nekdanji komunalni deponiji v Ljubevču bo odložena halda iz Kolektorjeve industrijske cone

Stuttgartska mestna hiša en dan svet v malem

Letos je bila družina zmagovalcev - Boschejevih naj dobaviteljev - najbolj pisana. Kar 19 od 47 prejemnikov priznanja je bilo iz drugih držav in ne iz Nemčije, kar po besedah predsednika Boscha **Franza Fehrenbacha**, priča, da ima njihova Skupina partnerje oziroma dobavitelje po vsem svetu.

Skupina Bosch je lani ustvarila 43,7 milijard evrov prometa (za 23 milijard evrov je kupila pri svojih dobaviteljih), od tega kar polovico v podjetjih zunaj Nemčije.

Kolektor na letnem kongresu Združenja bavarskih inovatorjev

Filip Šemrl

V organizaciji največjega bavarskega grozda, ki združuje proizvajalce v avtomobilski industriji, so v Audijevem Forumu v Ingolstadt ob začetku julija pripravili letni kongres, ki so se ga udeležili tudi predstavniki koncerna Kolektor.

Letni kongres je že deveto leto po vrsti pripravilo Združenje bavarskih inovatorjev (BAIKA), tokratnega z naslovom Inovativni dobavitelji. Gostil ga je Audi v svojem reprezentativnem objektu Audi Forum. Med 400 udeleženci kongresa jih je 160 tudi razstavljalo svoje izdelke, ki jih posredno ali neposredno izdelujejo za to ugledno avtomobilsko znamko.

Koncern Kolektor je prek Boscha in Siemensa Audijev posredni dobavitelj. V njegovih avtomobilih je namreč

Koncernov razstveni prostor na letnem kongresu Združenja bavarskih inovatorjev v Audijevem Forumu v Ingolstadt

velika večina pomembnih pomožnih pogonskih sistemov, kot denimo ABS zavorni sistemi, bencinske črpalke, zaganjalniki, dvigovalci stekel in ventilatorski sistemi, ki so opremljeni z motorji, v katerih so vgrajeni Kolektorjevi komutatorji. V Audijevih vozilih je v povprečju vgrajenih 40 komutatorjev, ki so izdelani v koncernu Kolektor.

Koncern Kolektor se je na tokratnem kongresu Združenja bavarskih inovatorjev predstavil predvsem z zahtevnimi izdelki iz duroplastov in termoplastov, z rotorji za brezkrtačne motorje in z absorpcijskimi folijami. Svoje izdelke so razstavljali Sikom (bivši Kolektor Pro), Kolektor Liv in Nanotesla inštitut, ki so tokrat dali poudarek predvsem ponudbi izdelkov, ki sodijo pod pokrov avtomobilskega motorja in v kabino vozila.

Poslovanje koncerna Kolektor v prvem polletju leta 2007

Anica Uršič - Vončina

Skupna prodaja, ki vsebuje seveda tudi del prodaje, ki jo opravijo podjetja med seboj, je v prvem polletju 2007 znašala nekaj več kot 164 mio evrov. K temu so podjetja s komutatorskim proizvodnim programom prispevala 115 milijonov evrov. Podjetja s sedežem v tujini so ustvarila 38 mio evrov prodaje. Skupno število zaposlenih konec junija 2007 je bilo 3.178, od tega 1.122 v tujini. Poslovanje v prvem polletju je bilo uspešno, družbe v koncernu so ustvarile cca 6 % prodaje več od načrtovane. Vrednost prodaje pa je kar 18 % večja od prodaje, ki so jo podjetja ustvarila v lanskem prvem polletju.

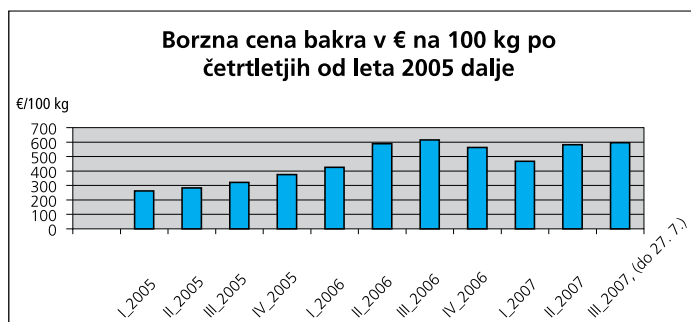
V besedilu se boste srečali z novimi poimenovanji družb koncerna Kolektor, kajti v letošnjem letu je v teku proces spremembe celostne podobe koncerna, katere namen je poudariti pripadnost koncernu Kolektor. S tem pa je povezana tudi sprememba nekaterih firm, torej imen družb. Ta so sestavljena iz dveh besed, prva beseda je Kolektor, druga pa označuje bodisi dejavnost bodisi lokacijo družbe.

Za lažje razumevanje bo pri povsem novih imenih dodano tudi prejšnje ime družbe.

Potrebe kupcev so bile visoke, marsikje višje od dinamike, ki je bila predvidena z letnim planom. Zato ni bilo možno izpolniti vseh povečanih naročil, tako zaradi omejenih strojnih kot tudi človeških kapacitet. V **Kolektorju Sikom** (pred preimenovanjem Kolektor Pro) se je to stanje zlasti pojavilo v proizvodnji komutatorjev za črpalke za gorivo, kjer pa so kapacitete v tem času povečali, deloma z dodatno opremo, deloma pa s povečanjem produktivnosti in avtomatizacijo procesa.

Dodatno je bila proizvodnja v juniju in juliju obremenjena tudi s pripravami potrebnih zalog izdelkov za čas kolektivnega dopusta.

Nihanje vrednosti prodaje komutatorjev je ob visoki borzni ceni bakra precej podvrženo nihanju cene

bakra na borzi. Obsežnejša prilagoditev prodajnih cen je bila izvedena v lanskem drugem polletju, običajno pa se izvaja s periodo treh mesecev. Prodajne cene izdelkov se praviloma prilagajajo borzni ceni materiala trimesečno, glede na gibanje cen v preteklem trimesečju.

Zato gre del visoke vrednosti prodaje v prvem polletju 2007 pripisati tudi vplivu visoke cene bakra. Drugi del vpliva na visoko vrednost prodaje pa ima seveda ugodna tržna situacija in velike potrebe kupcev. Poslovanje je uspešno, z izjemo družb, kjer je bila praviloma tudi vrednost prodaje nižja od planirane, kar pa se tudi odraža na negativnem poslovnem rezultatu. S tem so se soočile družbe **Kolektor Zektor** v Braziliji, **Kolektor Wuxi** na Kitajskem in **Ascom**.

Na poslovanje družbe v Braziliji negativno vpliva tudi rast domače denarne valute reala glede na evro, kar ceni uvoz in zmanjšuje konkurenčnost domačih proizvajalcev. Podjetje izvaja program za izboljšanje poslovanja.

V **Kolektorju Wuxi** se obseg poslovanja še večja, prodaja pa še ni dosegla praga donosnosti.

V **Ascomu** je bila rast stroškov večja od rasti prodaje, tako v primerjavi z lanskim letom kot v primerjavi s planom, kar je posledica nekoliko nižjega obsega naročil.

Vrednost prodaje je bila v **Kolektorju Sikom** nekoliko

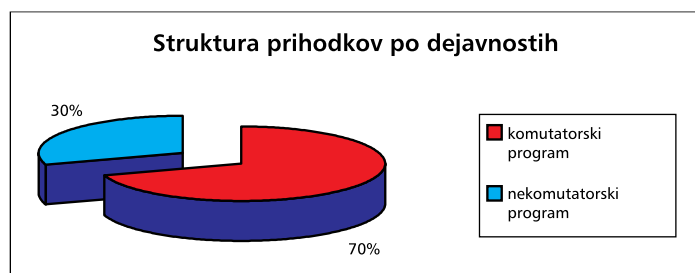
pod planom, a precej večja kot v lanskem enakem obdobju.

V **Kolektorju Sikom** se je struktura proizvodnje izboljšala v korist večjim komutatorjem, saj je količinsko skupni obseg proizvodnje v letošnjem letu celo nekoliko nižji od lanskega, večja pa je bila proizvodnja profilnih komutatorjev.

V zadnjem času so se naročila pri nekaterih kupcih znižala, kar je bila v največjem številu primerov posledica povečane zaloge bodisi polizdelkov ali končnih izdelkov pri kupcu. Tudi sicer se za drugo polletje pričakuje umirjanje trga ter s tem zmanjšano povpraševanje. Na manjšo proizvodnjo pa bo vplivalo tudi nižje število delovnih dni, kot posledica poletnih dopustniških mesecev ter božično-novoletnih počitnic ob koncu leta.

Značilno je tudi dobro poslovanje treh družb v tujini, in sicer **Kolektor Sinyung** v Južni Koreji, **Kolektor TKI** v ZDA ter **Kautt&Bux** v Nemčiji.

V tem obdobju je **Kolektor Prokol** preselil svojo proizvodnjo iz Izole v lastne prostore v Dekane, kar za podjetje predstavlja tudi večji investicijski zalogaj, prvi po začetku poslovanja leta 2000.

Kolektor Liv kot največja koncernova družba z nekomutatorskim proizvodnim programom je na vseh treh programih, to je sanitarna tehnika, čistilna tehnika in tehnični izdelki, preseгла plan. Čeprav so v zadnjih dveh mesecih zaznali nižjo prodajo, pričakujejo do konca leta preseganje letnega plana. Tudi družba **Kolektor Magma** (pred preimenovanjem Iskra Feriti) je v prvem polletju uspešno izpolnjevala zastavljene cilje, prav tako pričakujejo realizacijo plana za leto 2007.

Veliko povečanje prodaje je značilno za družbo **Kolektor Koling**, ki beleži povečanje na vseh programih, zlasti veliko pa na programu strojne opreme, kamor se uvršča izvajanje vodovodnih napeljav, ogrevalnih in prezračevalnih sistemov, sistemov za komprimiran zrak ter klimatov. Za planom pa zaostaja program elektro inštalacij.

Družbo **Kolektor Synatec** je v prvem polletju zaznamovala reorganizacija podjetja, kar poteka po planu, prav tako kot poslovanje samo. Enako velja za novoustanovljeno družbo **Kolektor Sinabit**.

V drugem polletju v koncernu Kolektor ne pričakujemo takih pogojev poslovanja, ki bi onemogočali izpolnitev letnih planov večini družb.

Skupščini družb FMR Holding d. d. in FOND d. d. v letu 2007

Andrej Kren

Na skupščini družbe FMR Holding d. d., ki bo konec avgusta letos, bodo delničarji med drugim odločali tudi o uporabi dela bilančnega dobička, ugotovljenega ob koncu leta 2006. **Dividenda na delnico po predlogu uprave in nadzornega sveta družbe FMR Holding znaša 1 EUR bruto.** Poleg tega, da bodo sprejeli sklep o uporabi bilančnega dobička in podelili razrešnico upravi in nadzornemu svetu družbe za delo v letu 2006, se bodo delničarji na skupščini seznanili z letnim poročilom družbe za leto 2006 in s poročilom nadzornega sveta družbe o sprejemu letnega poročila za leto 2006. Na dnevnem redu skupščine bodo še spremembe statuta družbe FMR Holding v zvezi s spremembo delnic iz delnic z nominalnim zneskom v kosovne delnice. Vsaka kosovna delnica bo imela enak delež in pripadajoči znesek v osnovnem kapitalu družbe, ki se bo ob tej priložnosti iz toarskega zneska spremenil v evrskega. Poleg običajnega vsakoletnega imenovanja pooblaščenega revizorja za revizijo računovodskih izkazov za letošnje leto bodo delničarji družbe FMR Holding zaradi poteka mandata imenovali nove člane nadzornega sveta. Za to funkcijo so predlagani **Nataša Luša, Miloš Kermavnar in Bojan Sever.**

Skupščina družbe FOND bo prav tako v drugi polovici avgusta letos, s skoraj enakim dnevnim redom, kot je bil predstavljen za skupščino družbe FMR Holding. **Delničarji družbe FOND** sicer ne bodo odločali o imenovanju članov nadzornega sveta, **bodo pa glasovali o izplačilu dividende te družbe v predlagani višini 22 EUR bruto na delnico.**

Enotna korporativna identiteta koncerna Kolektor

Laura Podgornik

O enotni korporativni blagovni znamki KOLEKTOR smo pisali v prejšnji številki in napovedali predstavitev celostne podobe kot logične posledice sprejete strategije, ki se odraža tudi skozi prenovljeno podobo časopisa.

Vodilna pozicija in uspeh koncerna Kolektor v današnjem konkurenčnem okolju vse bolj temelji na sposobnosti posredovanja močne, poenotene identitete partnerjem.

Nova vizualna identiteta, ki jo definirajo logotip, barve in komunikacijski sistem, je velikega pomena za doseganje najboljše pozicije koncerna Kolektor na trgu. Ti standardi predstavljajo obširen in izčrpen sistem vizualne identitete celotnega sistema in so namenjeni pravilni uporabi korporativnega znaka do najmanjše podrobnosti, kar prispeva k enotnemu in značilnemu vtisu o koncernu.

Enotni sistem korporativne identitete koncerna Kolektor omogoča vsem, ki so ključni za uspeh – kupcu, partnerjem, zaposlenim, finančnim institucijam –, da Kolektor spoznavajo kot enovit poslovni sistem. Še več, ta sistem odraža kakovost in brezhibno vodenje koncerna in s tem utrjuje njegov ugled.

Grafični sistem koncerna Kolektor je osnova za razvoj in graditev enotne, razpoznavne in razlikovalne vidne identitete in s tem korporativne identitete.

Osnovna in najpomembnejša značilnost grafičnega sistema koncerna Kolektor je njegova enotnost in sistematičnost.

S pomočjo novega grafičnega sistema dosegamo vrsto pomembnih ciljev, kot so usklajena in enotna identiteta, učinkovito komunikacijo s ciljnimi

skupinami, doseganje enotnega vtisa preko vseh medijev ter čisto in jasno pozicijo, ki zrcali pozitivni značaj in kakovost koncerna.

Nova podoba ustvarja platformo za uspešno širitev in razvoj koncerna oziroma zagotavlja pogoje za uporabo grafičnega sistema, ki je po svoji naravi prilagodljiv in dojemljiv za spremembe, ki jih narekujejo čas in spremljajoči pogoji.

Cilj enotnega sistema korporativne identitete bo dosežen le z aktivno podporo vseh zaposlenih v koncernu Kolektor. Uspeh grafičnega sistema in s tem vidne identitete temelji na razumevanju, sodelovanju in aktivni podpori vsakogar in vseh v skupini. Dosledna uporaba in upoštevanje pravil v tem priročniku je nujna, če želimo doseči načrtovani vtis.

Grafični sistem koncerna Kolektor velja enotno za vse družbe, ki so v večinski lasti družbe Kolektor Group.

Priložena shema prikazuje podjetja, ki so v večinski lasti koncerna Kolektor, poleg tega pa uprava koncerna v okviru upravljalških pravic nadzira še poslovanje v podjetjih FMR, FMR Holding, FI, FOND, Ascom, FMR-Media, EVT Sistemi in Nebesa.

Vpeljava nove celostne podobe je proces, ki ga načrtujemo v letošnjem letu izpeljati na nivoju institucionalnih tiskovin in v sistemu označevanja vseh članic koncerna Kolektor, v nadaljevanju pa bo sledila prenova spletnih strani, perspektivnega in promocijskega materiala ter vseh ostalih komunikacijskih sredstev.

Podjetja v koncernu **KOLEKTOR**

Proizvodnja
komutatorjev

KOLEKTOR SIKOM
KOLEKTOR BOSNA
KOLEKTOR K&B
KOLEKTOR TKI
KOLEKTOR SINYUNG
KOLEKTOR PROKOL
KOLEKTOR WUKI
KOLEKTOR SWI SHIE
KOLEKTOR ZEKTOR
KOLEKTOR KOČEVJE

Ostala proizvodnja

KOLEKTOR SYNATEC
KOLEKTOR SINABIT
KOLEKTOR MAGMA
KOLEKTOR FEBO
KOLEKTOR KOLING
KOLEKTOR PROKOL
KOLEKTOR LIV

Trgovina in
posredništvo

KOLEKTOR PROKOS
KOLEKTOR COMTRADE
Avstrija
Nemčija
Italija
Francija

Finance in storitve

KOLEKTOR GROUP
KOLEKTOR NANOTESLA
KOLEKTOR HICO

Druga razvojna konferenca koncerna Kolektor

Polona Šemrl

Koncern Kolektor je junija pripravil že drugo razvojno konferenco v tem letu. Na leto naj bi organizirali tri. Tak način dela je v svetu že uveljavljen, v koncernu, kakršna je postala skupina podjetij, ki jih združuje Kolektor, pa nujen. Tokratna razvojna konferenca, na kateri so predstavili napredek na ključnih projektih, je bila v Kolektor Livu.

Koncern Kolektor bo v bodoče večji poudarek namenjal projektom, ki bodo združevali znanja iz različnih podjetij in lokacij znotraj koncerna. Takih je že kar nekaj, v prihodnje pa si jih želijo še več. Pomenijo namreč prednost pred konkurenco in višjo dodano vrednost.

V uvodnem nagovoru je namestnik predsednika koncerna Kolektor **Radovan Bolko** zbranim predstavil izvlečke iz raziskave avtomobilske industrije, ki sta jo izvedla McKinsey & Company na tehnični univerzi v Dormstadt. Raziskava na vprašanja, kako lahko dobavitelji avtomobilski industriji dosežejo dobičkonosno rast, ponuja tri smeri razvoja: specializacijo, integracijo in inovacijo. Kolektor je prvo možnost, torej specializacijo, že uspešno zaključil. Poskušal je z integracijo navzgor, kar pomeni, da ne bi izdelovali samo komutatorjev, pač pa cel rotor. Zaradi nezanimanja kupcev so to misel opustili. Podoben rezultat so dali tudi poskusi integracije navzdol v smeri izdelave profilov. Kot najbolj obetajoča se kaže

usmeritev v inovacije. Za taka podjetja je značilna relativno dobra rast prometa in nadpovprečen dobiček. Z usmeritvijo v inovativnost si podjetje širi znanje in ima možnost nadzora razvojnih korakov. Kot je povedal Bolko, Kolektor čaka širitev produktnega portfelija in uvedba inovativnejših produktov. O omenjenih strategijah pa lahko govorimo le ob stalnem izboljševanju učinkovitosti. »Na to ne smemo pozabiti,« je dejal Bolko. V raziskavi so opredeljena tudi ključna znanja, ki jih imajo specialisti, integratorji in inovatorji. Analiza Kolektorja kaže, da se njegova slika povsem ujema s sliko specialista. Ta ima zelo dobro znanje s področja strojništva, s področja elektronike ga šele osvaja, z inovacijami v smislu produktov se je srečal šele pred nekaj leti, integracije ne pozna, je pa poslovno uspešen in stroškovno zelo učinkovit. Če želi koncern narediti korak k inovativnosti, mora spremeniti mišljenje. »Delati moramo na elektroniki, na inovativnosti, začeti moramo spoznavati sklope in sisteme in izboljšati nabavne poti, pa se bomo približali profilu inovatorja,« je mnenja Bolko. Posamezna podjetja znotraj koncerna se lahko obnašajo kot specialisti, celoten koncern Kolektor nikakor. Ta mora iti v smeri inovatorja. V prihodnosti koncern čaka prenos znanja in virov v nove tehnologije, ki so drugačne od trenutnih, in dvig kulture inovativnosti.

Stanislav Kaluža, vodja projektov v Kolektor Livu, je v nadaljevanju predstavil njihov sistem inovativnosti. Na začetku so ga vodili centralno, vendar so videli možnost za izboljšanje sistema, zato so se odločili za spremembo. Osnovna ideja nenehnega izboljševanja je sprostiti še neuporabljene vire znanja in ustvarjalnosti v podjetju, ki so porazdeljeni med zaposlenimi. »Ljudje imajo namreč različne veščine, sposobnosti in znanja, ki jih je potrebno v čim večji meri vključiti v poslovanje,« meni Kaluža. »Preboj

na tem področju lahko dosežemo šele, ko podjetje osvoji kulturo inovativnosti.« Šele takrat si začnejo ljudje med seboj pomagati. Niso več obremenjeni z mislijo, da jim je nekdo naložil dodatno delo, pač pa v tem vidijo priložnost za rast podjetja, priložnost za svojo strokovno ter osebno rast in gospodarsko korist. Na drugi strani pa je vodstvo tisto, ki mora odstraniti ovire za preboj stalnih izboljšav. »Iz morati moramo preiti na hoteti.« Zelo dobro imajo urejeno področje množične inovacijske dejavnosti (proces stalnih izboljšav), medtem ko bi si tehniških in drugih izboljšav, za katere tudi izračunajo gospodarsko korist, želeli bistveno več. V Kolektor Livu so uvedli model dvajsetih ključev. Oblikovali so dvajset skupin, ki se dobivajo na rednih sestankih, na katerih se pogovarjajo o težavah, ki jih pestijo, na njih se krešajo mnenja in nastajajo ideje. Že prvo leto po uvedbi tovrstnega načina dela so zabeležili trikratno povečanje števila izboljšav. Ob tem so spremenili še sistem spremljanja izboljšav. Spremljajo samo uvedene izboljšave, ki prinašajo koristi. To ne pomeni, da se s predlogi ne ukvarjajo. Za to imajo prej omenjene skupine. Centraliziran sistem so tako nadomestili z decentraliziranim, ki omogoča hitrejšo reševanje in uvajanje izboljšav. Težišče so prenesli na ljudi in jim ustvarili inovacijam prijazno okolje. Več kot 80 odstotkov predlogov tako rešijo že v skupinah. Največja nagrada za avtorja ni denar, ki ga dobi, pač pa vedenje, da bo njegova izboljšava hitro uvedena. Za lažje spremljanje obravnave izboljšav so informatiki Kolektor Liva oblikovali program Livček, v katerega zaposleni vpisujejo svoje predloge. V drugem delu konference so vodje razvoja predstavili napredek pri najpomembnejših projektih v Kolektor Sikom (komutatorji, rotorji in plastika), Kolektor LIV (tehnična plastika, sanitarna tehnika), Kolektor Nanotesla (magnetni absorberji, kompoziti, nano materiali), Kolektor Group (elektronika, Idrium), Ascom (drsní obroči), Sinabit (avtomatizacija procesov v avtomobilski industriji) in Kolektor Magma (planarni transformatorji).

Kolektivni dopust

Prva dva tedna v avgustu je bil v Kolektorju kolektivni dopust. Čeprav naj bi bili vsi zaposleni prosti od konca julija do 10. avgusta, so nekateri delali. Kot je pred odhodom na dopust povedal direktor Kolektorja Sikom **Valter Leban**, kolektivni dopust bo, zaradi povečanega obsega naročil za mesec avgust pa proizvodnje niso povsem ustavili. Zato so prvi teden kolektivnega dopusta omejeno delali v vseh divizijah in orodjarni. Največ dela so imeli zaposleni v Diviziji B1, predvsem tisti v proizvodnji grafitnih komutatorjev, kjer so, sicer omejeno, delali ves kolektivni dopust.

Dela pred Ascomom, obnova in povečanje zmogljivosti posameznih vodov

Zaposleni v podjetju Kilovar iz Ljubljane so med 7. in 8. avgustom opravili redni letni preventivni pregled vseh šestih transformatorskih postaj. Postaje so dobro očistili, opravili vse meritve, preizkusili stikala in opravili kontrolo transformatorskega olja. Za pregled ene transformatorske postaje so potrebovali od dve do štiri ure, odvisno od velikosti in napak

Na govornice, da naj bi v podjetju naslednje leto ukinili kolektivni dopust, Leban odgovarja, da imajo zaposleni v podjetju kolektivni dopust že vrsto let. Je namreč idealna priložnost za večja popravila strojev in naprav oziroma gradbenih objektov, zato o spremembi te prakse oziroma celo o morebitni ukinitvi kolektivnega dopusta ne razmišljajo.

Kam bo Kolektor odložil žgalniške ostanke?

Filip Šemrl

Koncern Kolektor za širitev svoje dejavnosti potrebuje prostor. Da bi lahko v svoji industrijski coni postavil novo halo za potrebe Orodjarne in Strojegradnje, bo moral z območja nekdanje rudniške topilnice odstraniti od 15 do 25 tisoč kubičnih metrov žgalniških ostankov (halde).

Zato v koncernu letos potekajo intenzivne priprave na gradnjo nove hale. Po besedah svetovalca predsednika uprave za investicije **Damjana Krapša** je bilo v igri več lokacij, na katere bi iz gradbene jame bodoče hale zvozili žgalniške ostanke. Po pogovorih na ministrstvu za okolje in prostor, sestanek je bil sredi julija, so se odločili, da bodo žgalniške ostanke iz Kolektorjeve industrijske cone zvozili na nekdanjo komunalno deponijo idrijske Komunale v Ljubevču in jo obenem sanirali, saj so jo pred dobrim desetletjem uredili na neprimernem terenu.

Minister za okolje in prostor **Janez Podobnik** je s tem v zvezi povedal, da je Kolektorjeva nova naložba priložnost, da s sočasno sanacijo deponije v Ljubevču odstranijo še eno od žarišč oziroma rudniških odlagališč halde v Idriji. V skladu z veljavno uredbo o odlaganju

odpadkov na odlagališčih namreč lahko v Ljubevču odložijo žgalniške ostanke z območja nekdanje rudniške topilnice, sedanje Kolektorjeve industrijske cone, saj so meritve pokazale, da ne gre za okolju nevarno haldo. S tem se bo lahko po ministrovih besedah Kolektor zelo hitro lotil zanj zelo pomembne razvojne naložbe.

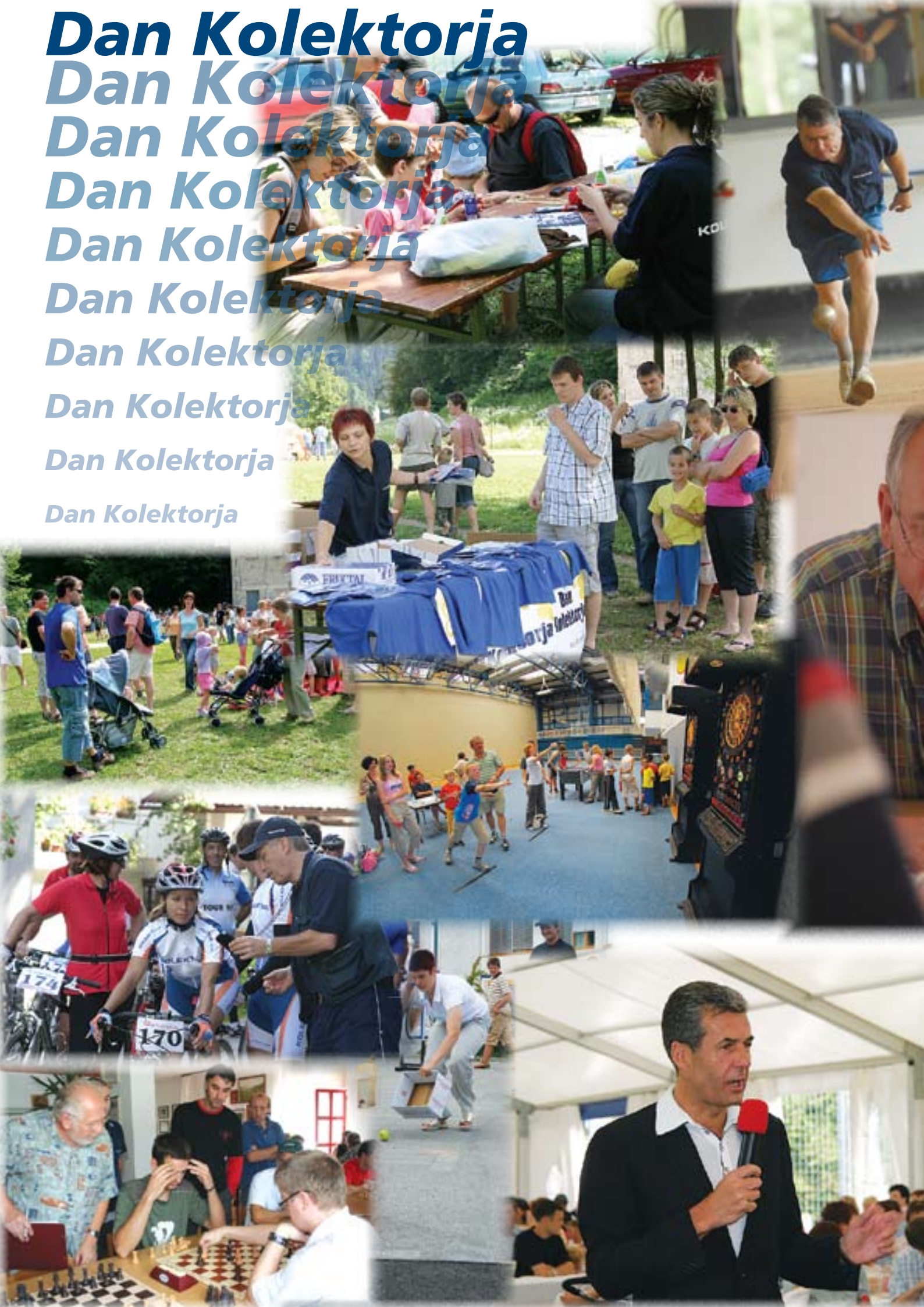

Na območju nekdanje rudniške topilnice Kolektor širi svojo industrijsko cono in pred gradnjo novih objektov poskrbi za zdravo okolje

Zdaj je na idrijski Komunalni, da vlogo o sanaciji komunalne deponije Grohovt v Ljubevču dopolni z novimi dejstvi in s tem omogoči, da se v okviru veljavne uredbe z območja nekdanje rudniške topilnice zvozi žgalniške ostanke in omogoči gradnjo Kolektorjeve hale

Dan Kolektorja
Dan Kolektorja
Dan Kolektorja
Dan Kolektorja
Dan Kolektorja
Dan Kolektorja
Dan Kolektorja
Dan Kolektorja
Dan Kolektorja

Orodjarna in Vzdrževanje sta na stežaj odprla svoja vrata

Polona Šemrl

Zaposleni v koncernovi Orodjarni so predstavitve različnih poslovnih področij koncerna vzeli zares. Da bi ostalim zaposlenim čim bolj predstavili svoje delo in orodjarno na sploh, so najprej pripravili dan odprtih vrat. Temu sta sledili še dve predavanji. **Matjaž Dobravec** je predaval na temo struženje v trdo, **Stojan Lukman** pa je spregovoril o avtomatizaciji in erodiranju z grafitnimi elektrodami.

Poslanstvo orodjarne je izdelava in vzdrževanje orodij, ostrenje standardnih orodij in pomoč proizvodnji. Ta se izvaja v dveh satelitskih orodjarnah, ki sta v Diviziji A in B. Po navadi delajo v dveh izmenah, ker pa je trenutno Kolektorjeva orodjarna zasičena z delom, rezkalci delajo tudi ponoči. Najnovejši pridobitvi orodjarne sta stroj za utopno erozijo in stroj za rezkanje grafitnih elektrod. Veliko večino orodij za komutatorski program skupine in tudi orodja za ostale programe podjetja Kolektor Sikom izdelajo v režiji Orodjarne. Od tega se po besedah vodje **Žige Kogejja** približno polovica izdelata doma in polovica pri zunanjih kooperantih. Celotna ekipa orodjarjev z obema satelitskima orodjarnama in brusilnico šteje 79 članov. V prihodnje si želijo s to ekipo in modernimi stroji opraviti več dela. Po Kogejevih besedah je za celoten koncern Kolektor

značilno, da morajo orodjarji in urejevalci zelo veliko znati.

Orodjarsko delo je raznoliko, saj se iz dneva v dan izdelujejo povsem nova orodja. Dostikrat so orodjarji pri izdelavi določenega orodja povsem samostojni. Za to pa morajo imeti znanje. Prav zaradi tega, tako Kogej, je učni cikel orodjarja daljši kot pri ostalih. Vsak orodjar namreč, poleg splošnega strojniškega in v zadnjem času vse več programerskega, potrebuje tudi precej klasičnega orodjarskega znanja, ki ga lahko pridobi samo od starejših kolegov.

Prav zaradi najnovejših pridobitev v orodjarni so se odločili, da v mesecu, ki je namenjen samo njim, pripravijo predavanji o struženju v trdo in avtomatizaciji proizvodnje in erodiranju z grafitnimi elektrodami. Kot je povedal **Matjaž Dobravec**, lahko struženje v trdo v večini primerov nadomesti okroglo brušenje. S končnim struženjem kaljenih izdelkov lahko dosežejo enake ali celo boljše tolerance in hrapavost površine. Struženje v trdo namreč omogoča večjo procesno fleksibilnost, skrajšuje čas izdelave, niža porabo energije in podobno. Pred razvitjem struženja v trdo je bilo brušenje nujni sestavni del končne obdelave kaljenih izdelkov. Od takrat je obseg brušenja upadel že za več kot 70 %.

Stojan Lukman je svoje predavanje o izdelavi grafitnih elektrod in delu z njimi ter avtomatizaciji procesov začel z vprašanjem, zakaj so vsakršne spremembe sploh tako pomembne. Kot je ugotovil v nadaljevanju, predvsem zato, da bi se uspeli obdržati na trgu. Življenjska doba izdelkov se krajša, število njihovih variant je vedno večje, kupci zahtevajo cenejša in kvalitetnejša orodja, konkurenca je vse močnejša. Dve taki spremembi sta tudi izdelava grafitnih elektrod in delo z njimi ter avtomatizacija procesov. Ta je mogoča predvsem tam, kjer so procesi stabilni. V orodjarni sta lep primer za to utopna erozija in rezkanje. Z delom orodjarne, njeno zgodovino in novostmi so seznanili tudi poslovodstvo in člane popeljali na ogled orodjarne.

Dober teden dni pred kolektivnim dopustom se je zaposlenim predstavila tudi skupina koncernovega Vzdrževanja. Pripravili so predstavitev centralnega nadzornega sistema, ki ga večina ne pozna, za zaposlene na Vzdrževanju pa ima iz dneva v dan večji pomen.

Začetki centralnega nadzornega sistema, ki ga je zbranim predstavil **Marjan Sedej**, segajo v leto 1994. Kot je povedal, so najprej začeli s klimatizacijo prostorov in nadzorom odesavanja, ki ga je izvajal Synatec. Z rastjo koncerna so morali nadgraditi tudi sistem. Dela so se lotili sami. Namen sistema je, da bi morebitno napako v delovanju odkrili prej, preden bi jo uporabniki sploh zaznali. Nadzorujejo Divizije A, B in C ter delno tudi stavbo koncernove uprave, Ascom, Vlek, Prokol v Izoli in skladišče v Spodnji Idriji. Preko interneta lahko tako kadarkoli preverijo porabo električne energije, ogrevanja in preverijo temperaturo v prostorih oziroma halah. Prav nadzor temperatur je bistvenega pomena. Nadzorujejo in krmilijo lahko vse kompresorje v sistemu. Na ta način skrbijo za to, da posamezni kompresorji niso preobremenjeni. V primeru okvare oziroma izpada lahko takoj ugotovijo, kje točno je prišlo do okvare. Kot je poudaril Sedej, skada za nadzor ni delo enega človeka, pač pa plod

timskega dela in vključevanja različnih znanj. Po predstavitvi centralnega nadzornega sistema so vzdrževalci demonstrirali še merjenje vibracij ležajev in čiščenje s suhim ledom. Pri tem mini eksplozije povzročijo, da umazanija s predmeta odpade. S tovrstnim načinom čiščenja odstranjujejo predvsem smole, lepila, lake in zažganine.

S predstavitvami posameznih poslovnih področij bodo nadaljevali jeseni. Konec septembra se bosta zaposlenim predstavili personala in logistika.

Novi programi Skupine za elektroniko

Dr. Franci Lahajnar

Znotraj družbe Kolektor Group pet let deluje oddelek za elektroniko. Oddelek trenutno sestavlja 17 sodelavcev. Od tega se jih 11 ukvarja z razvojem novih aplikacij, dva skrbita za razvoj testirnih naprav in uvajanje produktov v proizvodnjo, po en sodelavec pa je zadolžen za zagotavljanje kakovosti, izdelavo prototipov, prodajno logistiko in vodenje oddelka. Skupina se že v vsem času od nastanka ukvarja z elektroniko na področju vodenja elektromotornih pogonov in namenskih krmilnikov za nišne aplikacije končnih kupcev.

Adapter za testiranje elektronskega vezja

Na področju elektronike za vodenje motorjev so bili prvi projekti pridobljeni za namen vodenja univerzalnih motorjev v aplikacijah ozko specializiranih profesionalnih ročnih orodij za uporabo v krovstvu, kot so razne žage, vrtalniki za les, nadrezkarji in podobno, ter za vrtna orodja, kot so električne kosilnice za košnjo trave in obrezovanje žive meje. Za to področje uporabe je oddelek razvil koncept cenovno učinkovite in prilagodljive rešitve, ki z večkratno uporabo že razvitih funkcionalnosti omogoča razvoj novih aplikacij v kratkem času. Pred kratkim pridobljeni projekt pri novem kupcu pa oddelku omogoča rast na tem področju.

V letu 2004 je oddelek pričel sodelovati s Fakulteto za elektrotehniko in računalništvo Univerze v Mariboru na področju močnostne elektronike za vodenje asinhronskih motorjev. V okviru tega projekta je oddelek razvil nova znanja za razvoj strojne in programske opreme, ki omogočajo razvoj aplikacij, ki zahtevajo energetsko učinkovito vodenje asinhronskih motorjev v širokem področju vrtljajev. Vzporedno s potekom razvojnega projekta je oddelek pridobil dva projekta, ki omogočata uporabo pridobljenih znanj. Prvi projekt je razvoj elektromotornega pogona na osnovi trifaznega elektromotorja in elektronskega

krmilja za regulacijo moči v črpalki za eksplozivne tekočine. V okviru projekta so v tehnološkem centru TECES razvili elektromotor, naš oddelek za elektroniko pa elektronsko krmilje in postopke vodenja celotne črpalke. Projekt je trenutno v fazi preverjanja glede elektromagnetne kompatibilnosti, eksplozijske in električne varnosti na inštitutu VDE. Zagon proizvodnje se pričakuje za konec tega leta.

Drugi pridobljeni projekt je namenjen uporabi v črpalkah za toplotno ogrevanje stanovanjskih poslopij. Cilj projekta je razvoj asinhronske črpalke na osnovi elektronske regulacije z izboljšanim izkoristkom delovanja. Skupaj z naročnikom je do faze prototipov razvit izdelek, ki dosega razred varčnosti B, kar je za črpalke na osnovi asinhronskih motorjev v izbranem področju moči enakovredno izdelkom vodilnih proizvajalcev, kot je na primer Grundfoss. Oddelek načrtuje, da bodo preizkušanja prototipov in vpeljava produkta v redno proizvodnjo zaključena v treh do štirih mesecih.

Razvoj elektronike za črpalko za toplotno ogrevanje

Tretje področje elektromotornih pogonov, na katerih je oddelek v zadnjem času posebej aktiven, je področje visoko učinkovitih brezkrtačnih elektromotornih pogonov na osnovi motorjev s permanentnimi magneti. Ta tip pogonov dosega v zadnjem času veliko rast uporabe predvsem v primerih, ki zahtevajo visoke izkoristke, dolgo življenjsko dobo (5000 delovnih ur in več), zahtevno vodenje ali veliko kompaktnost izdelka. Na tem področju ima oddelek trenutno pridobljene tri razvojne projekte, namenjene uporabi v aplikacijah profesionalnih ročnih orodij, naprednih visokotlačnih električnih črpalk in pogonu električnih vozil. Aplikacija, namenjena uporabi v ročnih orodjih, je razvita skupaj z nemškim proizvajalcem ročnih orodij, ki namerava v naslednjih letih na osnovi pogona razviti novo družino baterijskih ročnih orodij za profesionalno

uporabo. V tem projektu je kupec razvil motor, oddelek za elektroniko pa skrbi za razvoj elektronike.

"Oživljanje" vezja za vodenje brezkrtačnega motorja

Visokotlačna črpalka je namenjena visokozahtevni uporabi za področje izdelave disperzij za kemično industrijo. Zato se pri uporabi zahteva dolga življenjska doba in visoki izkoristki delovanja sistema. V okviru sistema visokotlačne črpalke oddelek elektronike končnemu kupcu skupaj s podjetjem Domel ponuja podsistem motorja in elektronike. Domel v tem primeru ponuja hitro vrteči brezkrtačni motor. Kolektor Group pa razvija krmilno elektroniko, ki jo skupaj z motorjem nudi končnemu kupcu.

Elektromotorni pogon za električna vozila je zasnovan na tako imenovanem »in-wheel« motorju, krmilni elektroniki in zavornem podsistemu. Razvoj rešitve je bil zastavljen na predlog večjega potencialnega kupca. Sistem se razvija kot študija, skupaj z več industrijskimi in razvojnimi partnerji, in je delno financiran od države v okviru strateških projektov. V družbi Kolektor Group se z delom na projektu ukvarjata dva oddelka, in sicer oddelek elektronike in oddelek novih izdelkov pod vodstvom **Ludvika Kumra**. Cilj projekta je skupaj s partnerji razviti visoko zmogljiv elektromotorni pogon, z visoko stopnjo integracije, kjer je celoten sistem motorja, elektronike in zavorni sistem vgrajen v platišče kolesa. Pogonski sistem kot celota je zasnovan na uporabi naprednih materialov in inovativnih rešitev. V del razvoja krmilij za vodenje motorjev spada še projekt razvoja senzorja pozicije in hitrosti brezkrtačnega motorja, ki ga oddelek skupaj s skupino Ludvika Kumra in podjetja Kautt&Bux razvija za večjega tujega partnerja na področju avtomobilske industrije. Področje namenskih krmilnikov je drugo področje, s katerim se oddelek intenzivno ukvarja. Na tem področju trenutno potekajo trije projekti, in sicer vgrajeni sistem za namen sledenja in navigacijo tovornih vozil transportnih podjetij, merilnik napetosti klinastih jermenov v avtomobilih in krmilje za sesalnik. Vgrajeni sistem sledenja in navigacije tovornih vozil za transportna podjetja se razvija za ponudnika storitev

na področju sledenja transportnih vozil. Zasnovan je na Windows CE platformi. Sestavljen je iz tipkovnice, komunikacijskih vmesnikov in grafičnega prikazovalnika in bo skupaj z aplikacijo končnega kupca omogočal popoln nadzor nad stanjem tovora, pozicijo in stanjem vozil, vključenih v nadzorni sistem.

Preizkušanje sistema sledenja in navigacije tovornih vozil

Merilnik napetosti klinastih jermenov za avtomobile je namensko razvit za proizvajalca klinastih jermenov. Naprava meri napetost jermenov na osnovi zvočne frekvence nihanja jermenov in ima razvite uporabniške vmesnike za enostavno uporabo v servisnih delavnicah.

Merilnik napetosti jermenov

Krmilje za sesalnik se razvija za podjetje LIV in je namenjeno novemu tipu sesalnika višjega razreda. Krmilje vsebuje senzorje sesalnega tlaka, čistosti filtrov, polnosti vreče, podsistem za krmiljenje sesalne enote in krtače in ima namensko razvit LCD prikazovalnik ter daljinsko krmiljenje preko ročajne tipkovnice. Z naborom predstavljenih razvojnih projektov si oddelek pridobiva ključne kompetence, ki mu bodo v naslednjih letih omogočile pridobitev večjih in zahtevnejših projektov in s tem upravičile naložbo v ta za zdaj še pretežno razvojno naravnani oddelek.

Pravi ljudje na pravem kraju

Nina Shen

Začnimo našo zgodbo z zgodbo. Neka Američanka mi je dejala, da je – preden je Kitajsko obiskala prvič – mislila, da je to zelo revna dežela, brez nakupovalnih središč, vidnejše arhitekture, avtomobilov, industrije ... Pravzaprav se je na Kitajskem v zadnjih 30 letih ogromno spremenilo in nakupovalna središča, visoke stavbe, avtomobili in ostali spomeniki visoke tehnologije so prisotni na vsakem koraku. Kitajska je postala moderna dežela, kar še posebej velja za provinco Guangdong – kraj, kjer lahko živiš kakovostno življenje za zmerno ceno.

Pogled na mesto Qingxi - Dongguan

Guangdong (ali Kanton, kot mu včasih pravimo) se lahko pohvali s čudovitimi gorami in rekami, zmerno klimo in mnogo znamenitostmi. Podnebje pa je drugačno kot v Sloveniji: skozi vse leto je toplo, povprečne temperature se gibljejo med 19 do 26 stopinjami. Poljedelstvo je pomembna panoga, riža in sadja je obilo, tudi ribištvo je zelo razvito. Kantonška kuhinja je slastna, običaji so očarljivi. Na Kitajskem poznamo 8 različnih visokih kuhinj. Kantonška se odlikuje po okusu, barvi, vonju. Vabi z osvežujočimi in hranljivimi jedmi, ki mamijo: kisló, sladko, grenko, slano, pekoče ... za vsakogar nekaj. Kdor nas obišče, mora brbončicam privoščiti čim več.

Lokalna kultura je pestra. Glavni dialekti so kantonski, Hakka in Chao Zhou. Pogosta je tudi mandarínščina (uradni jezik Kitajske), kajti ljudje so prišli iz različnih vetrov, da bi tukaj našli svoj košček pod soncem. Kanton, imenovan tudi Južna vrata Kitajske, se je svetu pričel odkrivati že pred časom, ob sprejetju politike odpiranja in sprememb iz leta 1978. Dandanes ima tukaj veliko mednarodnih podjetij svoje podružnice, tako npr. Nokia, Volmark, Sony, Siemens, Honda in drugi. Industrija je v vzponu. Provinca je poznana po modi, beli tehniki, brezalkoholnih pijačah, hrani.

Prometne povezave so sodobne – potovati po zraku, vodi, s hitro železnico ... turistom in prebivalcem Kantona je vse to na razpolago.

Podjetje Swi Shie Electromechanical

Naše podjetje Swi Shie Electromechanical (Dong Guan) LTD stoji v prav takšnem čudovitem in razvitem mestu, Qingxi - Dongguan. Podjetje je bilo ustanovljeno na Tajvanu leta 1985, sedaj ima torej za seboj že 22 let izkušenj. Leta 1994 se je podjetje s Tajvana preselilo v Kanton, zaradi dobrih investicijskih priložnosti in cenejše delovne sile (na Tajvanu je delovna sila približno štirikrat dražja), saj si vsako podjetje prizadeva za čim nižje skupne stroške ob hkrati čim višji kakovosti. Tukaj imamo dobre možnosti za trajnostni razvoj. Med leti 1985 in 2007 se je podjetje soočalo z nepričakovanimi dogodki, kot so naftna kriza, gospodarsko zatišje ..., a podjetje se še vedno razvija, kajti za njim stojijo ljudje, ki si za to prizadevajo, z njim rastejo, delajo po svojih najboljših močeh in so s srcem pri delu, ki ga opravljajo. Naj nekaj izmed teh ljudi izpostavim:

Gospod Su je v podjetju zaposlen že 22 let, v zadnjem času kot vodja tehnologije; ukvarja se predvsem z avtomatizacijo opreme. Po rodu je Tajvanec. Podjetju je sledil iz Tajvana. Pogovarjala sva se na štiri oči. Vprašala sem ga glede razdalje, ki ga loči od

Tajvana in tudi od njegove žene in otrok. Zanimalo me je, ali jih pogreša, zakaj sploh še dela tukaj in zakaj si raje ne najde službe na Tajvanu. »Če bi rekel, da jih ne pogrešam, bi se zlagal. Po drugi strani pa zelo rad delam tukaj. Podjetje je postalo del družine. Kadar zelo pogrešam ženo ali otroke, jih pokličem, kar mi omogoča moderna tehnologija. Pogovarjamo se lahko kadarkoli, pa tudi obiščem jih vsaka dva meseca. To mi

ustreza. Če bi podjetje zamenjal za delo na Tajvanu, bi bil nesrečen. Sicer pa nisem edini, ki je daleč od svoje družine. Mnogi so morali zapustiti dom, da lahko delajo tukaj. Swi Shie je bila moja prva služba in bo tudi moja zadnja. Morda bom po upokojitvi delal še kje.»

Amy je vodja kontrole procesa, kar je ena najpomembnejših funkcij. V podjetju je od leta 1995, ko se je zaposlila kot navadna delavka. Leto kasneje je postaja vodja izmene, pozneje pa je napredovala v vodjo TED-a na področju zagotavljanja kakovosti. Njena začetna plača je znašala komaj 400 RMB na mesec, sedaj pa zasluži okoli 3000 RMB mesečno (okrog 300 EUR). Pravi, da je zadovoljna, kajti v njenem domačem mestu ne bi mogla nikjer toliko zaslužiti. Vprašala sem jo, kako ji je všeč življenje tukaj, pa je dejala, da ji je, čeprav se je na začetku težko privadila na vročino.

Ljudje se ji zdijo prijazni, odprti. Ker zasluži dovolj, lahko pomaga staršem. Všeč ji je tudi hrana. Pri svojem delu se ravna po načelu, da se je potrebno v vsakem trenutku maksimalno potruditi, kar pa se tiče vodenja, je pomembno, da te v medčloveških odnosih vodi tudi srce. Verjetno je to razlog, da jo imajo sodelavci radi. Vesela je, ker so pravi ljudje na vodilnih mestih in ker je našla pravega moža. Amy bo naslednji teden povila otročička. V podjetje se bo morala vrniti že kmalu, saj je porodniški dopust na Kitajskem precej krajši kot v Sloveniji (v Sloveniji eno leto, na Kitajskem po zakonu tri mesece).

Zaposlenim v podjetju Swi Shie je delo všeč, imajo veliko aktivnosti, ob koncih tedna gledajo filme, pojejo karaoke, občasno oddelki organizirajo obisk drugih krajev ali nakupovalne izlete. V primerjavi z drugimi podjetji je Swi Shie najboljši kraj za delo.

Zaposleni med rekreacijo

Delavka **Hao Yu Rong** dela v nočni kontroli. Šest let je bila zaposlena v tem podjetju, potem ga je zapustila in poskusila srečo drugje, a se je vrnila. Njen TED je dobro organiziran, od vodilnih se je veliko naučila. S plačo je zadovoljna. 1200 RMB na mesec je

za dekletke iz vasi veliko. Navajena je trdega dela, zato je sobotno delo in pogoste nadure ne motijo, pa še zaslužek je boljši. Najbolj pomembno je, da je srečna. Enako velja še za mnoga dekleta, ki delajo tukaj. Delavci so podjetju hvaležni za priložnost in delo. Prednost podjetja je, da izdeluje izdelke po nižjih cenah, a kakovost ostaja na najvišjem nivoju. Od matičnega podjetja v Idriji kupuje polizdelke in tako pomaga obdržati posel, ki bi ga matično podjetje zaradi hudih cenovnih pritiskov sicer v celoti izgubilo. Zaradi truda, ki ga vložijo zaposleni, postaja podjetje vedno boljše. Res pravi cilj in resnično prijazni ljudje. Najsi potujete ali iščete priložnost za investiranje, prišli ste na pravo mesto. Dobrodošli!

Ruska študenta na obisku v Idriji

Polona Šemrl

Izvršna direktorica za kadre in stike z javnostjo **Ingrid Kermavnar** in vodja Skupine za mehatroniko **dr. Simon Strgar** sta aprila obiskala univerzo tehničnih znanosti Bauman v ruskem mestu Kaluga, kjer sta študentom predstavila koncern Kolektor. Prva študenta z omenjene fakultete sta se že mudila na Kolektorju. Tri tedne sta **Evgeny Lukachev** in **Dmitry Krikunov** preživela v družbi koncernovih inženirjev, predvsem **Gorana Serafimoviča**, konstruktorja na področju avtomatizacije in strojegradnje.

Kako vama je všeč v Idriji?

Dmitry: Idrija mi je zelo všeč, pravzaprav sem navdušen nad celotno državo.

Evgeny med jahanjem konja na Dolenjskem

Evgeny: Ljudje so zelo prijazni, celo do tujcev. Mene osebno je pokrajina zelo navdušila, saj v Rusiji nimamo hribov, samo ravnino.

Dmitry: V Rusiji si vsi želijo obiskati kako evropsko državo. Kultura je namreč povsem drugačna.

Sta vidva tokrat prvič v Evropi?

Evgeny: Ne, obiskal sem že Francijo, natančneje Pariz, bil sem v Rimu, Benetkah.

Dmitry: Jaz sem bi samo v Nemčiji, no, in zdaj v Sloveniji.

Večino svojega obiska sta preživela v Idriji, ogledala pa sta si tudi dobršen del Slovenije, je tako?

Dmitry: Drži, obiskala sva različna slovenska mesta, predvsem tista, kjer ima koncern Kolektor svoja podjetja. Bila sva v Postojni, v Ljubljani in seveda Idriji, kjer tudi živiva v času najinega obiska.

Evgeny: Peljali so naju tudi na slovensko obalo in na Otočec, na Gorenjskem pa smo si ogledali Bled in Bohinj.

Dmitry in Evgeny med ogledom Postojnske jame

V Idrijo sta prišla na povabilo koncerna.

Evgeny: Tako je. Za Kolektor sva prvič slišala dan pred predstavitvijo, ki sta jo na naši fakulteti v Kalugi imela dr. Simon Strgar in Ingrid Kermavnar. Na predstavitvi smo študentje izpolnili vprašalnike, se pogovorili s predstavnikoma koncerna in kar kmalu so iz podjetja na fakulteto poslali seznam študentov, za katere bi radi, da pridejo v Idrijo. Na njem sva bila tudi midva.

Prišla sta torej na prakso oziroma na počitniško delo.

Dmitry: Prišla sva na povabilo koncerna, predvsem na ogled, da vidiva, kaj koncern dela, morda bova naslednjič dejansko vključena v delovni proces. Povabilo se nama je zdela zelo dobra priložnost. Za vsakega Rusa bi bila to odlična priložnost. Življenjski standard v Rusiji je namreč nizek.

Evgeny: Zelo dobro bi bilo delati za podjetje, kakršno je Kolektor. Prišla bi tudi v Idrijo, čeprav bi raje delala bližje domu.

So se vajina pričakovanja uresničila?

Dmitry: Pričakoval sem kvaliteten program, vendar sem vseeno presenečen nad kakovostjo izvedbe programa najinega obiska.

Evgeny: Nisem pričakoval take pozornosti s strani podjetja. Niso organizirali le dela in ogledov koncernovih družb, pač pa tudi najin prosti čas. Presenetilo me je, ko so mi rekli, da se življenjska doba komutatorja izteka in da koncern vedno več pozornosti namenja drugim, nekomutatorskim programom. Sam sem zelo zainteresiran za raziskovalno delo, zato mi je Kolektor še toliko bolj všeč.

Varstveno-delovni center v gradnji

Stroji so zabrnili in dela na Rožni ulici v Idriji, kjer bo stal nov Varstveno-delovni center, so se začela. Uporabniki bodo tako prvič živeli z ljudmi in med ljudmi. Nova lokacija jim namreč omogoča, da bodo imeli vse pomembne ustanove tako rekoč na dosegu roke. V njihovi neposredni bližini so tako trgovina kot banke, lekarna, avtobusna postaja in zelene površine. Na razpisu za izdelavo načrtov in gradnjo VDC-ja je bilo izbrano podjetje Kolektor Koling. 960 kvadratnih metrov velik objekt bo grajen klasično. V petih etažah, ki bodo med seboj smiselno povezane s stopniščem in dvigalom, bo razdeljevalna kuhinja z jedilnico, ki bo hkrati tudi večnamenski prostor, velika delavnica in nekaj manjših s spremljajočimi pomožnimi prostori, kot so garderobe, sanitarije, priročne shrambe, čajne kuhinje, in prostor za pogovore. Uredili bodo tudi

prostore za varstveno skupino in pisarne za upravo VDC – ja. Podstrešje bodo izkoristili do zadnjega kotička in v njem uredili mini fitnes oziroma prostor za razgibanje uporabnikov.

Kolektorjevi kolesarji na maratonu Franja druga najštevilčnejša ekipa

26. maratona Franja se je udeležila tudi 80-članska ekipa Kolektorjevih kolesarjev, med katerimi ni bilo nobenega, ki ne bi zmozel prekolesariti 156 kilometrov dolge proge. S tako množično udeležbo so zaznamovali skorajšnjo 45-letnico Kolektorja. Za odlično organizacijo udeležbe na maratonu sta poskrbela **Ingrid Kermavnar** in **Marko Oblak**, za kar se jima je s priznanjem oddolžil predsednik koncerna **Stojan Petrič**, ki je za udeležbo nagradil tudi najboljše: **Franca Kluna**, **Aleša Grošlja** in **Damjana Rupnika** in vse sodelujoče članice kolektiva. Objavljamo nekaj utrinkov, ki smo jih ujeli v fotografski objektiv, od priprav na štart v ljubljanskem BTC-ju, do postanka pred domačo »hišo«, kjer je za okrepčilo vseh in ne samo Kolektorjevih kolesarjev poskrbel **Boštjan Novak** z ekipo Nebes, pa do čakanja na razglasitev rezultatov in srečanja po zaključku maratona v ljubljanski restavraciji Via Bona.

Nordijska hoja - trenutni hit ali nov način učinkovite vadbe za vsakogar

Nataša Kolenc

Nordijsko hojo smo v Zdravstvenem domu Idrija pričeli predstavljati in uvajati lansko leto, in sicer v sklopu CINDI delavnic. Letos so tako uspešno zaključene že štiri delavnice, ker pa je zanimanje veliko, smo se odločili tudi za sodelovanje s podjetji, ki želijo vnesti v svoje delovno okolje zdrav način življenja. Tako je bila izvedena tudi delavnica v sodelovanju s podjetjem Kolektor Group. Tečaj nordijske hoje smo na Kolektorju pripravili v sklopu projekta Zdrav Kolektor. S tečajniki smo se dobili na šestih srečanjih po dve uri. Najprej smo se naučili pravilne tehnike nordijske hoje (hojo po ravnem in v hrib) in nato osvojeno znanje preizkušali se v naravi. Skupne ure, ki smo jih preživeli na okoliških hribih, so bile prijetne, sproščene, polne energije in novih doživetij. Vodja projekta Zdrav Kolektor **Petja Velikonja Vončina** pravi, da bodo zaradi velikega zanimanja tečaj nordijske hoje jeseni ponovili.

Človek se v primerjavi z drugimi živimi bitji zelo pozno nauči hoje in koordinacije gibanja, tekom življenja pa postaja le-to vedno bolj koordinirano, kontrolirano, v poznih letih pa selekcionirano.

Na žalost se le malo ljudi zaveda nujnosti vsakodnevnega »mazanju« gibalnega sistema s pomočjo telovadbe, hoje, plavanja ter drugih oblik telesne dejavnosti. Le-te v začetku ne prinašajo hitrih in predvsem vidnih rezultatov, zato hitro obupamo, posedamo v udobnih foteljih ..., na drugi strani pa pričakujemo, da nam bodo zdravila in zdravstveno osebje ohranili ali pa celo povrnili zdravje.

Na Idrijskem je v zadnjem letu zaživela nova oblika telesne aktivnosti - nordijska hoja (orig. nordic walking). Zametki nordijske hoje segajo v zgodovino Finske. V 90-ih letih 20. stoletja so Finci sprejeli nordijsko hojo za nacionalni šport, organizirali so celo posebne izobraževalne centre. Navdih zanjo je prišel s področja nesnežnih treningov smučarjev tekačev, v novi obliki pa je stopila iz ozkega kroga vrhunskega športa med čisto običajne ljudi. Z veliko hitrostjo se je razširila po vseh skandinavskih deželah, pa tudi v Švici, Avstriji, Nemčiji. V Sloveniji nordijsko hojo izvajamo od leta 2003.

Nordijska hoja je oblika gibanja, ki je primerna tako za mlade kot starejše, primerna je za vse letne čase. Sodi med najbolj učinkovite, celovite, varne, poceni in dostopne oblike telesne dejavnosti in ravno zato je postala tako priljubljena in iskana. Nenazadnje ima tudi velik sociološki učinek medsebojnega povezovanja ljudi.

Z nordijsko hojo kot novo obliko telesne aktivnosti navdušujemo različne skupine ljudi; že utrjene hodce, športnike, predvsem pa tiste, ki gibanja še niso vključili v svoj življenjski slog.

Kaj je nordijska hoja?

Je posebna oblika hoje s palicami, pri kateri ohranjamo naraven vzorec hoje, kar nam omogočajo posebnej oblikovane palice (gibanje rok je takšno kot pri hoji brez palic, le korak je nekoliko daljši).

Nordijska hoja namerno obremeni zgornji del telesa, tako da so aktivne skoraj vse mišice. Je športna aktivnost, ki jo lahko izvajamo skozi vse leto in s tem skrbimo za svoje zdravje in počutje.

Pri nordijski hoji je najpomembnejši ritem gibanja rok in nog ter zasuk hrbtenice v osi. Usklajena mora biti koordinacija gibov. Pomemben je odziv od palice in hitrost hoje, ki jo moramo prilagoditi svojim sposobnostim. S hitrejšo in aktivnejšo hojo bo obremenitev srčno-žilnega sistema večja (pospešen srčni utrip, višji krvni tlak), večja bo obremenitev mišic

nog in rok kot pri običajni hoji. S palicami lahko tudi tečemo po različnih terenih.

Nekaj strokovno utemeljenih trditev učinka vadbe nordijske hoje:

- V gibanje je vključeno vse telo - kar 90 odstotkov vseh mišic.
- Krepi dihalni in srčno-žilni sistem.
- Dvig srčne frekvence za 5–17 udarcev – pri enakomerni hoji je srčna frekvenca približno 130/min, medtem ko je pri nordijski hoji že 147/min – zviša se za 13 %.
- Je idealna telesna aktivnost za hujšanje - pri nordijski hoji lahko za 46 % povečamo porabo kalorij (Cooper Institut Research, Research Quarterly for Exercise and Sports 2002 publication).
- Sprošča mišice vratu in ramenskega obroča, občutno zmanjša ali odpravi bolečine v vratu, ramenih ter v križu.
- Poveča gibljivost hrbtenice in zgornjega dela trupa.
- Vodi k bolj pokončni drži in izboljša vzorec hoje, koraki postanejo aktivnejši in daljši, nihanje rok izrazitejše.
- Zmanjšuje utrujenost, jezo, razdražljivost.
- Izboljšuje splošno počutje.

V primerjavi z običajno hojo je povečana kalorična poraba od 20 do 40 %, izboljšujemo vzdržljivost mišic rok in ramenskega obroča, izdatneje učvrstimo zadnjico in mišice nog ter trebušne in hrbtne mišice. Kljub navedenemu pa ta način hoje ni nič bolj naporen - ravno obratno. Za 25 % manj obremenjujemo skočni sklep, koleno, kolk in sklepe hrbtenice, s čimer sklepe še dodatno varujemo pred obrabo.

Učinki, ki jih z nordijsko hojo dosežemo, so ohranitev oziroma izboljšanje delovanja funkcije pljuč, srca in ožilja, zmanjšano je tveganje za bolezni srca in ožilja, rakava obolenja, debelost, sladkorno bolezen, zmanjšanje težav gibalnega aparata ... Vzdržuje mišično maso in izboljšuje psihofizično počutje, tako dobimo še več energije in s tem še več življenjske moči.

Zakaj se moramo tehnike naučiti?

Napačna tehnika je neučinkovita in celo škodljiva za gibalni aparat. Ob nepravilnem načinu hoje si tako lahko naredimo več škode kot koristi. Pravilne tehnike se je potrebno naučiti s pomočjo strokovnjaka, ravno tako pa potrebujemo strokoven nasvet za izbiro ustreznih palic, s katerimi bomo nordijsko hojo izvajali. Nordijska hoja ni hoja s planinskimi palicami, palicami za smučarski tek ... temveč hoja z ustreznimi palicami, namenjenimi izključno nordijski hoji.

Iz nebeške kuhinje

Boštjan Novak

Prav lep nebeški pozdrav. Čas kislih kumaric je za nami in življenje se počasi vrača na stare tire. Dnevi, ki se bližajo, bodo ravno pravi za pripravo ozimnice. Kako hitro je leto naokoli, kajne? Še nedavno smo razmišljali, kje in kako bomo preživljali poletje, pa je jesen že pred vrati. V tej številki Komunitatorja bodo recepti jesensko obarvani oziroma taki, da vam bodo krajšali zimske dni. Saj res dandanašnji lahko kupimo skoraj vse vrste svežega sadja in zelenjave kadar koli, vendar pa, zelo mi je žal, se še ni našel junak, ki bi me prepričal, da so breskve in marelice, ki jih kupimo v decembru ali januarju, enakovredne tistim, ki zorijo meseca julija. Ob tem si bom dovolil še pikro pripombo nad našimi trgovci, ki nam, ne glede na letni čas, za prvovrstno blago prodajajo sadje in zelenjavo, za katera bi bilo boljše, da bi končala na deponiji brez predhodnega razstavljanja na trgovskih policah. Se strinjate z mano? Za domače sadje in zelenjavo, tisto, ki ima še vedno pristen okus, se je potrebno malo bolj potruditi in če ga sami ne pridelate, je dobro poznati koga, ki se s tem ukvarja. In dobra sadje in zelenjava sta predpogoj za pripravo dobre ozimnice. Preden pa pričnemo kuhati, še malo pogledimo, kaj se je dogajalo v Nebesih.

Pikantna zelenjava v kisu

- 1 kg jajčevcev
- 1,5 kg paprik
- 500 g stebelne zelene
- 1,5 l vinskega kisa
- 2 žlički kaper
- sol
- 6 zrn črnega popra
- 2 klinčka
- 1 čili

Kozarce za vlaganje s pokrovčki temeljito operemo, odcedimo in obrišemo. Jajčevce dobro operemo, obrišemo, očistimo in narežemo na kocke. Stebelno zeleno olupimo in narežemo na kocke. Papriko operemo, obrišemo, razpolovimo, očistimo in narežemo na kocke. Čili razpolovimo in očistimo. Kis pristavimo s soljo, poprovimi zrnji, klinčki in čilijem. Ko zavre, v njem postopoma blanširamo narezano zelenjavo. Čas blanširanja prilagodimo trdoti zelenjave in naj traja od 2 do 5 minut. Na dno kozarcev razdelimo kapre, na katere sproti s penovko iz kisa pobiramo zelenjavo. Vse skupaj prelijemo z vrelim kisom in začimbami v njem. Kozarce dobro zapremo, vsebino pa pasteriziramo 20 minut.

Po želji lahko, če nam naštetu ne ustreza, zelenjavo zamenjamo z drugimi vrstami (cvetača, korenje ...) Pikantno zelenjavo lahko ponudimo kot solato ali prilogo k mesnim jedem, zlasti k pečenkam, pa tudi k narezkom.

NEBESA

Mesec julij je bil zelo topel in v Idrijski Beli smo beležili dober obisk. Vročinski val, ki se je k nam pomaknil z zahoda, je prignal ohlavitve željne ljudi v Belo, kot romarje v svete kraje. Vsekakor pozitivna izkušnja, ki nam bo pomagala oblikovati ponudbo v Idrijski Beli za v naprej. Naša želja je sicer, da bi se ljudje v Belo vračali bolj pogosto in da kraj ne bi živel samo v tistih dneh, ki so primerni za kopanje. Vendar pa tega problema nikakor ni mogoče rešiti v eni sezoni, pač pa bo potrebno izdelati ponudbo, ki bo zanimiva za vse tudi v dneh, ko Idrija in Belca ne dosežeta temperature, primerne za kopanje.

V novem šolskem letu Nebesa d. o. o. prevzemajo organizacijo šolske prehrane v Gimnaziji Jurija Vege. Sprva v začasnih prostorih, na stari osnovni šoli, spomladi pa v prenovljenem hramu znanja, na nam vsem dobro poznani lokaciji. Dijakom, profesorjem in ostalim zaposlenim v šoli se bomo potrudili ponuditi kakovostne in cenovno ugodne malice in kasneje, na novi lokaciji, tudi kosila.

Mesec julij je bil še posebej lep za našo sodelavko Mojco Alič in njenega Petra. Rodila se jima je hčerka Ajda in veselju se pridružujemo vsi sodelavci. Iskrene čestitke.

Ingverjeve hruške

- 1 limona
- 30 g sveže ingverjeve korenine
- 0,5 l vode
- 0,5 l belega kisa
- 400 g sladkorja
- 2 majhni cimetovi paličici
- muškato oreh
- 1500 g čvrstih hrušk
- 10 nageljnovih žbic

Limono operemo in zberšemo ter tanko olupimo. Lupinico narežemo na tanke rezance. Ingver olupimo in narežemo na ploščice. Vodo s kisom zavremo, dodamo sladkor, limonino lupinico, cimet in muškato. Dodamo olupljene in na polovice ali četrtine narezane hruške brez pečk, v katere smo zabodli nageljnovne žbice. Kuhamo jih približno 15 minut. Temeljito oprane kozarce segrejemo v pečici in vanje preložimo kuhane hruške. Tekočino, ki je ostala, pokrito kuhamo še 20 minut in jo nato prelijemo preko hrušk, ki so v kozarcih. Tekočina mora prekriti sadje. Kozarce zapremo s pergamentnim papirjem ali pa s pokrovčkom. Tako pripravljene hruške se podajo k vsem jedem iz divjačine, k hladni svinjski pečenki ...